

מטה המשפחות להחזרת החטופים והנעדרים

17.7.25

בלי לפגוע בזכויות וטענות

עבור:

פרקליט המדינה, מר עמית איסמן
היועצת המשפטית לממשלה, גב' גלי בהרב מיארה
פרקליט מחוז מרכז (פלילי), מר חיים ויסמונסקי

מדינת ישראל נ' אוריך: בקשה להכרה במטה המשפחות להחזרת החטופים והנעדרים, בבני משפחות החטופים ובחטופים עצמם כנפגעי עבירה

1. בקשה זו מוגשת בשם מטה המשפחות להחזרת החטופים והנעדרים ע"ר (להלן: 'המטה'), ובשם חברי אסיפת המטה, בני משפחות החטופים: יעל אדר, רובי חן, ענת אנגרסט, אודי גורן, לירן ברמן ויותם כהן (להלן: 'המבקשים').
2. על פי הדיווחים אשר התפרסמו בתקשורת, הרי שבכוונתכם להגיש כתב אישום כנגד יונתן אוריך (להלן: 'אוריך'), בכפוף לשימוע, בגין עבירות ביטחוניות של מסירת ידיעה סודית בכוונה לפגוע בביטחון המדינה, החזקת ידיעה סודית והשמדת ראיה. עד כה נחשפו המבקשים להליך נגד אוריך רק באמצעות אמצעי התקשורת. לכך מתייחסת בקשה זו ועל כן מובאים הדברים בתמציתיות ובכלליות.
3. עוד פורסם כי: "לפי הודעת הפרקליטות מאמש, הוצאת המידע הסודי על ידי אוריך ופלדשטיין נועדה, בין היתר, להשפיע על התודעה הציבורית בקשר לראש הממשלה, ולהטות את השיח באותה עת ביחס להירצחם של ששת החטופים בחודש אוגוסט 2024 במנהרה ברפיח."¹
4. על פניו, אם כן, עניינו של הליך פלילי זה במצב יוצא דופן, בו מדובר על עבירות חמורות נגד בטחון המדינה, אבל הסכנה שנגרמה עקב מעשיו של אוריך איננה סכנה מסתברת בלבד, לאוכלוסיה בלתי ספציפית, אלא, בראש ובראשונה, סכנה קונקרטית ומידית לחייהם של החטופים אשר היו מצויים אותה שעה בעזה וניתן אף לטעון שסכנה לשלומם של בני משפחותיהם. גם ללא מידע נוסף, הרי שלפי הודעתכם לא ניתן לנתק בין האישומים כנגד אוריך לבין קריאות לשחרור החטופים, ומכאן שגם למו"מ לשחרור החטופים.

¹ נטעאל בנדל "מסר ידיעה סודית לאינהורן, החליף טלפון אחרי מעצר פלדשטיין | כתב החשדות נגד אוריך" YNET (14.7.25)

מטה המשפחות להחזרת החטופים והנעדרים

5. אין ספק בדבר הרלוונטיות של כלל השלכות ביצוע העבירות, לרבות הנזק שנגרם או שעלול היה להיגרם כתוצאה ממעשים אלה. על אחת כמה וכמה הדברים נכונים כאשר מדובר בחיי אדם, חיי אנשים שנחטפו ביום 7.10.23 אך ורק עקב הימצאם בשטח מדינת ישראל, וחמישים מהם טרם הושבו אליה גם בזמן פניה זו.

6. נציין כי בהליך שהתנהל בנושא הסרת איסור הפרסום על שמו של חשוד נוסף בפרשה, אלי פלדשטיין, בחודש נוב' 24, פ"ר 37636-10-24 מדינת ישראל נ' חסוי, הגיש המטה בקשה להבעת עמדה כנפגעי עבירה. הש' מזרחי לא הכריע בבקשה לגופה, אבל שמע את הטיעונים באולם ואף התיר לבני משפחה לדבר באולם והתייחס לדבריהם כשיקול רלוונטי, ביניהם אלי שתיוי וענבר צנגאוקר. הש' מזרחי קבע (שם):

"אכן, ניצב בפניי אינטרס ציבורי מובהר וישיר הנוגע לכל אחד ואחת מאזרחי המדינה ובפרט של משפחות החטופים, המשוועות לכל פיסת מידע של אמת, אשר מחייב להעניק להם מענה באופן שיעמיד עובדות על דיוקן והדברים קיבלו מובהקות בעדותם של בני המשפחות בפניי."

7. זהו לב טיעוננו. אם, אכן, היה במעשיו של אוריך כדי להשפיע, ולו באופן מסתבר, על שחרורם של יקיריהם, לסכן את חייהם, הרי שלבני המשפחות קיים אינטרס ראשון במעלה לקבל מידע ולקחת חלק בהליכים המשפטיים. מטרתם של בני המשפחות היא, בראש ובראשונה, לעמוד על חקר האמת ולמנוע סיכול עסקאות נוספות ולשם כך – לדרוש חקירה ממצה של כל ההיבטים הרלוונטיים של העבירות הנטענות, וניהול הליכים באופן ראוי לשם עשיית צדק. כך גם אם היה מעשיו של אוריך היוו חלק ממסכת פגיעה בחטופים ובבני משפחותיהם, כאשר גם טרור פסיכולוגי על צורותיו השונות עשוי לעלות כדי "פגיעה חמורה", כפי שאנו מכירים כיום.

8. לא נרחיב כאן בטיעונים משפטיים, כפי שנוכל לעשות במידת הצורך, אלא רק נציין בקצרה שהמבחן הקבוע בחוק זכויות נפגעי עבירה התשס"א-2001 (להלן: 'חוק זכויות נפגעי עבירה') להיותו של אדם "נפגע עבירה", דורש "פגיעה במישרין". הפסיקה הכירה גם בעבירות "חסרות קורבן" כעבירות בהן היו נפגעי עבירה, בנסיבות בהן ניתן היה להראות את הקשר הדוק בין הפגיעה לבין ביצוע העבירה, באשר גם לעבירות להן מימד ציבורי עשויות להיות השלכות פרטניות קריטיות. אלה, תילקחנה בחשבון בהערכת חומרת העבירה, אולם השלכתן הראשונה היא על חיי הנפגעים עצמם. גם על פי הפרסומים הקצרים, הרי שקיים קשר הדוק כזה בין העבירות הנטענות לבין סיכון חיי החטופים.

9. הש' מזרחי עצמו התיר לפרסם בהחלטתו את הדברים הבאים:

מטה המשפחות להחזרת החטופים והנעדרים

"החקירה החלה, לאחר שהתגבש חשד משמעותי בשב"כ ובצה"ל, גם נוכח פרסום תקשורתי לפיו מידע מודיעיני מסווג ורגיש, נלקח מתוך מערכות צה"ל, והוצא שלא כדין, והתקיים החשש לפגיעה חמורה בביטחון המדינה, וסיכון מקורות מידע. בשל כך, עלולה הייתה להיגרם פגיעה ביכולתם של גופי הביטחון להשיג את היעד שעניינו שחרור החטופים, כחלק ממטרות המלחמה." (פ"ר 37636-10-24, עמ' 9. ההדגשה במקור)

10. בני המשפחות ידרשו לברר נקודה זו לעומקה ולא להסתפק בזווית הפגיעה הציבורית: האם חיי יקיריהם עמדו בסכנה בשל מעשיו של אוריד? האם סכנה זו התממשה גם בפועל? האם מעשיו הובילו לדחיית שחרור חטופים או אף לרצח חטופים שטרם שוחררו עקב מעשיו? זכותם של בני המשפחות, וזכותם של החטופים שאינם יכולים לדבר בשם עצמם, ושאלנו פונים בשמם, לדעת את האמת במלואה. והלוא, זהו הראציונל מאחורי חוק זכויות נפגעי עבירה, המכיר, בראש ובראשונה, בזכותם של נפגעי העבירה (לרבות בני משפחותיהם של חללים) לקחת חלק בהליכים על מנת לעמוד מקרוב על חקר האמת, תוך הכרה בלגיטימיות האינטרסים שלהם.

11. פניה זו מוגשת, כאמור, בשם מטה משפחות החטופים, שהוא, גוף המאגד משפחות חטופים רבות, מאז יום ה- 8.10.23 וכן בשם חברי האסיפה, הנבחרים בידי נציגי המשפחות שיקיריהם נמצאים עדיין בשבי. עם זאת, אין כוונתנו ב-"נפגעי עבירה" רק למשפחות 50 החטופים הנמצאים עדיין בעזה, אלא משפחותיהם של כל החטופים שטרם שוחררו ביום ביצוע העבירה ולאחריו, על אחת כמה באם תעלה חקירה שחטופים מסוימים קיפחו את חייהם בשל שיהוי בשחרור.

12. לסיכום, נבקש להכיר במטה משפחות החטופים ובבני משפחות החטופים כנפגעי עבירה בהליך הפלילי המתנהל כנגד יונתן אוריד. השלב הנכון הוא עתה, בהתאם לחוק זכויות נפגעי עבירה ועל מנת שהתביעה תיקח את האינטרסים הרלוונטיים והלגיטימיים שלהם בחשבון עוד טרם נערך שימוע. לחילופין, נבקש להיפגש אתך בדחיפות על מנת לדון בכך.

בברכה,

פרופ' עו"ד דנה פוגל'
אחראית זכויות נפגעי עבירה
מטה המשפחות להחזרת החטופים והנעדרים

דני בר גיורא
מנכ"ל מטה המשפחות
להחזרת החטופים והנעדרים

